Savings and Investment

ปีที่ 3 ฉบับที่ 46 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2559

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ

สุธิรัตน์ จิรชูสกุล

สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้มนุษย์มีอายุยืนยาวมากขึ้น สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ จำนวนเงินที่ต้องใช้ยามเกษียณเพิ่มขึ้นตามไปด้วยทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตและค่ารักษาพยาบาล ขณะที่ความสามารถในการซื้อกลับลดลงจากอัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าน่าจะเป็นไปในช่วงเวลาของการเกษียณอายุ (Inflation) ซึ่งทำให้เงินออมที่สะสมมาด้อยค่าลงตามระดับอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ภาวะการลงทุนที่ไม่แน่นอนทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนไม่เป็นตามที่คาดการณ์ ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ทำให้การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ (Financial Planning for Retirement) เป็นการวางแผนและการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการจัดระเบียบการเงินของบุคคลให้มีประสิทธิภาพด้วยการออม การใช้จ่าย และการลงทุนเพื่อสร้างความมั่งคั่งและผาสุกสำหรับบุคคลและครอบครัวในชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุขตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณจึงเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนการเงินที่ทุกคนจะต้องเตรียมเพื่อรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะคาดการณ์ได้ และเพื่อให้การดำเนินชีวิตหลังเกษียณมีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและสร้างความสุขโดยไม่เป็นภาระของลูกหลาน

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณจะต้องสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ ทำอย่างไรกับหนี้สินก้อนใหญ่ที่ยังคงเหลืออยู่ ทำอย่างไรให้เงินออมที่มีอยู่เสามารถสร้างผลตอบแทนเพิ่มขึ้นได้โดยไม่ต้องไปลงทุนในสิ่งที่เสี่ยงจนเกินไป และทำอย่างไรให้เงินที่มีอยู่มีเพียงพอต่อการใช้ไปจนเสียชีวิต ทั้งนี้ การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณมีข้อคิดที่สำคัญ 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องเริ่มทันที ไม่มีข้อแม้

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณเป็นสิ่งที่จะต้องวางแผนล่วงหน้าในระยะยาวตั้งแต่เริ่มต้นทำงานและจะต้องเริ่มทำทันทีโดยไม่มีข้อแม้ เนื่องจากหากเราคิดว่าการเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณเป็นเรื่องของคนอายุมาก ใกล้เกษียณ อาจจะไม่ทันการณ์และทำให้เราไม่สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการได้

2. เราอาจจะมีชีวิตยืนยาวกว่าอายุที่คาดว่าจะเสียชีวิตเฉลี่ย (Life Expectancy)

ปัจจุบันมนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีอายุยืนยาวมากขึ้นจากความก้าวหน้าทางการแพทย์ ดังนั้น การใช้สมมุติฐานอายุเฉลี่ยที่สูงขึ้นเพื่อการวางแผนทางการเงินนั้นทำให้การบริหารเงินต้องมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้เงินออมที่เพียงพอสำหรับการใช้ชีวิตในวัยเกษียณ

3. การออม 10% ของเงินเดือนอาจไม่พอ

การออมเงิน 10% ของเงินเดือนโดยไม่มีการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นอาจเป็นสิ่งที่ไม่เพียงพอในอนาคต เนื่องจากการออมควรจะเพิ่มขึ้นตามอายุและรายได้ เมื่ออายุมากขึ้นก็ย่อมมีความความรู้ความชำนาญในงานสูงขึ้นซึ่งทำให้รายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้น การออมเพื่อการเกษียณก็ควรจะมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตามระดับรายได้ที่สูงขึ้นเช่นเดียวกัน

4. อย่าคาดหวังเงินจากกองทุนประกันสังคมแต่เพียงอย่างเดียว

ผลประโยชน์กองทุนประกันสังคมในส่วนของเงินบำเหน็จและเงินบำนาญกรณีชราภาพถือเป็นอีกหนึ่งแหล่งเงินได้หลังเกษียณซึ่งเป็นเงินสะสมของการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนของลูกจ้าง (สมาชิกประกันสังคม) และนายจ้าง รวมทั้งผลประโยชน์จากการลงทุนของสำนักงานประกันสังคม ซึ่งจะจ่ายให้สมาชิกเมื่อมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง อย่างไรก็ตาม มูลค่าเงินที่เราจะได้รับในอนาคตจะต้องด้อยค่าลงตามอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นกว่าปัจจุบัน

5. แยกเงินเกษียณจากเป้าหมายอื่น ๆ

การเก็บเงินเพื่อใช้จ่ายยามเกษียณอายุเป็นเป้าหมายระยะยาว จึงควรแยกการวางแผนของแต่ละเป้าหมายทางการเงินออกจากกัน เนื่องจากการยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนของแต่ละเป้าหมายที่ไม่เหมือนกัน สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ทางการเงินในพอร์ตการลงทุนก็ควรจะแตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละเป้าหมายด้วย

6. แผนการเงินสำหรับการเกษียณต้องจัดสรรสินค้าการเงินอย่างเหมาะสมสำหรับการเกษียณอายุ

แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการออมเงินผ่านการฝากเงินธนาคารและการซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์ซึ่งมีความเสี่ยงต่ำแต่ได้รับผลตอบแทนที่น้อย หรือบางคนอาจนำเงินไปลงทุนผ่านการซื้อพันธบัตรหุ้นหรือกองทุนรวม RMF การลงทุนในรูปแบบเหล่านี้อาจไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม เนื่องจากเราควรกระจายเงินในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ ที่ความเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับที่เรายอมรับได้โดยเฉพาะเมื่อราคาหลักทรัพย์มีความผันผวน หากเราอายุยังน้อยก็ควรปรับเพิ่มสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง แต่พอเราอายุมากขึ้นก็ควรปรับลดสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงและเพิ่มสัดส่วนสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำให้มากขึ้น

7. การไม่ลงทุนคือความเสี่ยง

การไม่รู้จักนำเงินไปลงทุนถือเป็นความเสี่ยง และเป็นสิ่งที่เราไม่ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง การนำเงินไปฝากธนาคารเพียงอย่างเดียวถือว่าเราขาดทุน ยิ่งฝากนานก็ยิ่งขาดทุนจากอัตราเงินเฟ้อ เนื่องจากค่าของเงินไม่ได้อยู่ที่เรามีเงินเท่าไร แต่ค่าของเงินอยู่ที่เราสามารถนำเงินไปซื้อสินค้าแล้วได้อะไรกลับมา

8. ชีวิตหลังเกษียณ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลน่ากลัวที่สุด

เมื่ออายุเฉลี่ยของคนไทยมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมตัวเพื่อรองรับปัญหาสุขภาพที่อาจตามมาในอนาคต ซึ่งสิ่งที่น่ากลัวก็คือ เราไม่สามารถประมาณการหรือวางแผนได้เลยว่าค่าใช้จ่ายส่วนนี้จะมากหรือน้อยเพียงใด ดังนั้น สิ่งที่เราต้องเตรียมคือ การจัดสรรเงินเพื่อใช้เป็นค่ารักษาพยาบาล หรือการทำประกันสุขภาพที่จะช่วยรองรับความเสี่ยงได้

9. ความไม่แน่นอนคือความแน่นอน

เมื่ออายุเฉลี่ยของคนไทยมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมตัวเพื่อรองรับปัญหาสุขภาพที่อาจตามมาในอนาคต ซึ่งสิ่งที่น่ากลัวก็คือ เราไม่สามารถประมาณการหรือวางแผนได้เลยว่าค่าใช้จ่ายส่วนนี้จะมากหรือน้อยเพียงใด ดังนั้น สิ่งที่เราต้องเตรียมคือ การจัดสรรเงินเพื่อใช้เป็นค่ารักษาพยาบาล หรือการทำประกันสุขภาพที่จะช่วยรองรับความเสี่ยงได้

10. อย่าถามหาแผนเกษียณอายุจากคนขายสินค้าการเงิน แต่ให้หาจากที่ปรึกษาการเงิน

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุเป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้านแล้วจึงจะนำมาวิเคราะห์และคำนวณในแต่ละแง่มุมที่มีความเป็นไปได้ ดังนั้น หากเราได้คำปรึกษาที่ดีจากที่ปรึกษาการเงินที่ได้รับการอบรมและผ่านการทดสอบว่าสามารถวางแผนและวิเคราะห์อย่างรอบด้านจริง ๆ เราก็จะได้แผนการเงินที่มีความสมดุลทั้งการลงทุนและการประกันภัยอันจะทำให้เป้าหมายการเงินของเรามีความมั่นคง ■

ข้อมูลบางส่วนจาก : สมาคมนักวางแผนการเงินไทย